

Memo fraudebeleid FSW

Vastgesteld door de centrale examencommissie FSW op 18 juni 2024

Inleiding

Een van de taken van de examencommissie is het behandelen van fraudezaken. Meer precies gaat het om het onderzoeken van vermoedens van docenten over fraude door studenten.

Het beleid van de examencommissie met betrekking tot fraude wordt ingekaderd door de Onderwijs- en examenregeling (OER) en vooral de Regels & Richtlijnen Examencommissie FSW (R&R). Deze memo dient met name voor het vaststellen van richtlijnen voor het bepalen van sancties.

De memo heeft in beginsel betrekking op vermoedens van fraude bij summatieve (deel)tentamens, dus op (deel)opdrachten/toetsen die een beoordeling krijgen in de vorm van een cijfer of een andere vorm van beoordeling zoals pass/fail. Hoe om te gaan met vermoedens van fraude bij formatieve (deel)tentamens die geen beoordeling krijgen, wordt beschreven in de paragraaf 'Wat te doen bij een vermoeden van fraude bij een formatief (deel)tentamen?'.

Wat is fraude

Fraude is in de R&R gedefinieerd als:

“Ieder handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over diens kennis, inzicht en vaardigheden, of die van een andere student, geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt”

Hierbij gaat het meestal om tentamenfraude (afkijken, gebruik van externe bronnen) of plagiaat. Ook het inleveren van werk dat is gegenereerd door middel van kunstmatige intelligentie, zonder dat dit is toegestaan als hulpmiddel, als eigen werk, wordt als fraude gezien omdat dit een juist oordeel over kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt. Om een afweging te maken of sprake is van fraude blijft het basisprincipe overeind: als de student teksten gegenereerd door generatieve kunstmatige intelligentie (zoals ChatGPT of een andere artificial intelligence (AI)-tool) opvoert als eigen werk, is er sprake van fraude. Belangrijk hierbij is ook óf en op welke manier het gebruik van AI-tools (zoals ChatGPT) door de docent is toegestaan als hulpmiddel.

Plagiaat is een veelvoorkomende vorm van fraude. Ze omvat zowel het (zonder juiste citatie) letterlijk overnemen of vertalen van tekst als ook het zin voor zin overnemen van een gedachtegang. Volgens de R&R:

Als plagiaat wordt in ieder geval aangemerkt:

- a) *het gebruikmaken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder volledige of correcte bronvermelding;*
- b) *het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijvoorbeeld via aanhalingstekens of een bepaalde vormgeving, dat de tekst letterlijk aan het werk van een andere auteur is ontleend, zelfs indien een correcte bronvermelding is opgenomen;*
- c) *het parafraseren of vertalen van de inhoud van andermans teksten zonder voldoende bronverwijzingen;*
- d) *het indienen van een eerder ingediende of daarmee vergelijkbare (eigen) tekst voor opdrachten van andere examenonderdelen, zonder daarnaar te verwijzen;*

- e) *het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk;*
 f) *het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven.*

Een overzicht van de (zwaarte van) verschillende mogelijke vormen van fraude is te vinden in de onderstaande tabel.

Deze tabel geeft goed aan dat plagiaat een glijdende schaal is waarbij het stelen van een werkstuk ernstiger is dan het vergeten van een citatie. Plagiaat wordt als frauduleus gezien zodra het plagiaat het juiste oordeel van de examinerator onmogelijk maakt, dat wil zeggen dat tekst of ideeën van anderen als eigen tekst of ideeën worden gepresenteerd. Afhankelijk van de context kan dat in alle in de tabel genoemde gevallen zo zijn. Het is dus niet zo dat “inadequaat citeren” nooit een strafbare vorm van plagiaat kan zijn. Belangrijk te vermelden is dat de examencommissie elke zaak apart beziet, interpreteert, en uiteindelijk degene is die een beslissing neemt.

Licht		Eventuele verzachtende omstandigheden: - bij een beginnende student kan fraude minder zwaar aangerekend worden dan bij een meer gevorderde student		
A	Referenties aan het eind van tekst, geen citaties	Heeft zelf een idee ontwikkeld dat al bestond, zonder verwijzing	Citeert niet goed	
B	Inadequate parafrazering/vertaling van inhoud	Kopiëren van korte zinnen	Oppervlakkige veranderingen in tekst met citatie	
C	Kopiëren en plakken diverse websites	Geheel herformuleren van de ideeën van een bron zonder citatie		
D	Kopiëren en plakken van één website of programma.	Kopiëren van grootste deel van een document	Indienen van een eerder ingediende of vergelijkbare (eigen) tekst voor andere examenonderdelen zonder daarnaar te verwijzen	Oppervlakkige veranderingen aanbrengen in bron, zonder verwijzingen
E	Stelen of kopen van werkstuk of het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk.	Uitwisselen werkstukken via studenten verenigingen of het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven	Verregaande samenwerking met medestudenten en/of vrienden	
Zwaar		Verzwarende omstandigheden: - Opzettelijke misleiding - Recidive		

Procedure

De procedure in geval van (verdenking van) fraude is beschreven in de R&R:

1. Indien de examiner een grondig vermoeden heeft dat sprake is van fraude, maakt die hiervan onmiddellijk schriftelijk melding bij de examencommissie, zo mogelijk onder overlegging van bewijsstukken of in ieder geval een beschrijving waar het vermoeden op gebaseerd is. Ook bericht de examiner de student over de melding bij de examencommissie. De examencommissie nodigt de student vervolgens uit voor een gesprek en verstrekt daarbij zo mogelijk bewijsstukken van de vermoede fraude. Bij een vermoeden van oneigenlijk gebruik van kunstmatige intelligentie kan de docent eerst zelf nader onderzoek instellen naar de authenticiteit van een ingeleverd stuk, alvorens een eventuele melding van vermoeden van fraude bij de examencommissie te doen.
2. De examencommissie nodigt de student binnen twee weken na de melding uit om te worden gehoord over de vermeende fraude en besluit op grond van de stukken en zo mogelijk op grond van de informatie die ingebracht is door de student tijdens de hoorzitting. Van de examiner kan een nadere toelichting worden verlangd.
3. Ingeval de examencommissie tot de overtuiging is gekomen dat sprake is van fraude, wordt een sanctie opgelegd. Mocht de reguliere herkansingsgelegenheid plaatsvinden voordat de examencommissie een uitspraak heeft gedaan, dan mag de student op eigen risico aan deze herkansing deelnemen. Het is mogelijk dat deze herkansing achteraf ongeldig wordt verklaard.

Communicatie met docent en student over een besluit van de examencommissie:

- In het geval de student niet schuldig wordt bevonden, dan wordt eerst de docent ingelicht dat de student niet schuldig is bevonden, voordat de student wordt ingelicht. De docent krijgt dan ook een onderbouwing van de uitspraak. Vervolgens wordt de student ingelicht met de docent in cc.
- In het geval de student schuldig is bevonden, dan wordt de student ingelicht over de uitspraak met onderbouwing, met de docent in cc.

Sancties

Het uitgangspunt bij het bepalen van een sanctie is dat de sanctie zwaarder dient te zijn dan de gevolgen van het niet inleveren van het werkstuk of (deel)tentamen. Hieronder een overzicht van de mogelijke sancties in oplopende zwaarte (conform de R&R):

- 1) Een deeltentamen wordt ongeldig verklaard en mag hetzelfde studiejaar herkanst worden;
- 2) Een tentamen/werkstuk wordt ongeldig verklaard en mag hetzelfde studiejaar herkanst worden;
- 3) Een tentamen/werkstuk wordt ongeldig verklaard en de student is uitgesloten van het eerstvolgende desbetreffende tentamen;
- 4) Een tentamen/werkstuk wordt ongeldig verklaard en de student is voor maximaal een jaar van sommige tentamens uitgesloten.
- 5) Een tentamen/werkstuk wordt ongeldig verklaard en de student is voor maximaal een jaar van alle tentamens uitgesloten.
- 6) Het College van Bestuur (CvB) wordt voorgesteld de inschrijving van de student definitief te beëindigen.

De tabel met het overzicht van de (zwaarte van) verschillende mogelijke vormen van fraude is hieronder aangevuld met sancties (kolom uiterst rechts). De examencommissie gebruikt deze tabel bij het vaststellen van de sanctie. Maar zoals eerder vermeld, de examencommissie beziet en interpreteert elke zaak apart en is uiteindelijk degene die een beslissing neemt.

In de kern wordt de hoogte van een sanctie, in geval van plagiaat, bepaald door verschillende aspecten: het percentage plagiaat in de plagiaatscanner, hoe zwaar het geplagieerde werk meetelt voor het eindcijfer en eventuele verzachtende/verzwarende omstandigheden.

Eventuele verzachtende omstandigheden: - bij een beginnende student kan fraude minder zwaar aangerekend worden dan bij een meer gevorderde student				% van fraude	Passende sanctie Cijfers verwijzen naar cijfers uit rechter kolom	
	A	Referenties aan het eind van tekst, geen citaties	Heeft zelf een idee ontwikkeld dat al bestond zonder verwijzing	Citeert niet goed	- NS* - W* - 1 - 2	
	B	Inadequate parafrasering/vertaling van inhoud	Kopiëren van korte zinnen	Oppervlakkige veranderingen in tekst met citatie	- 2 - 2	
	C	Kopiëren en plakken diverse websites	Geheel herformuleren van de ideeën van een bron zonder citatie		- 2 - 3 - 4	
	D	Kopiëren en plakken van één website of programma (zoals Gen AI)	Kopiëren van grootste deel van een document	Indienen van een eerder ingediende of vergelijkbare (eigen) tekst voor andere examenonderdelen zonder daarnaar te verwijzen	Oppervlakkige veranderingen aanbrengen in bron, zonder verwijzingen	- 3 - 4 - 5
	E	Stelen of kopen van werkstuk of het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk.	Uitwisselen werkstukken via studentenverenigingen of het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven	Verregaande samenwerking met medestudenten en/of vrienden		- 5 - 6
Zwaar	Verzwarende omstandigheden: - Opzettelijke misleiding - Recidive			% van fraude	Passende sanctie	

*NS = Niet schuldig; W= Waarschuwing.

In de meest rechtse kolom van de tabel zijn de cijfers 1-6 toegevoegd. Deze cijfers verwijzen naar de sancties die boven deze tabel worden beschreven. Bij het bepalen van de zwaarte van een sanctie kan onder andere het percentage van plagiaat uit de plagiaatcontrole een rol spelen. Een plagiaatpercentage hoger dan $\approx 50\%$ wordt als een zwaardere fraude gezien dan een plagiaatpercentage van $\approx 10\%$. Ook hoe zwaar de opdracht meetelt voor het eindcijfer, kan bepalend zijn voor de zwaarte van een sanctie. Als de opdracht een substantieel percentage ($\approx 50 - 100\%$) van het eindcijfer bepaalt, dan weegt de fraude zwaarder dan bij een opdracht van kleinere omvang.

Fraude bij een deeltentamen dat een betrekkelijk klein deel van het cijfer bepaalt, wordt in principe bestraft met sanctie 2. Fraude bij een geheel tentamen, of een deeltentamen dat voor een groot deel het cijfer bepaalt, wordt bestraft met sanctie 3.

Soms kan er een lichtere sanctie worden opgelegd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan: een beginnende student die voor het eerst een paper schrijft en daarbij een (hele) lichte overtreding maakt. Bij recidive, ernstige fraude en andere verzwarende omstandigheden (zoals opzettelijke misleiding) geldt een zwaardere sanctie. De letters en nummers in het groen verwijzen naar een sanctie waarbij de verzachtende omstandigheden zijn meegenomen. De nummers in het rood verwijzen naar een sanctie waarbij de verzwarende omstandigheden zijn meegenomen. Fraude die aangemerkt wordt als ernstig, kan bestraft worden met een zware sanctie, ook bij een eerste overtreding (d.w.z. bij geen recidive). Denk hierbij bijvoorbeeld aan het indienen van een gekocht werkstuk.

Beslissingen over schuldig bevinding en op te leggen sancties worden altijd genomen door de voltallige kerncommissie, daarbij geadviseerd door de ambtelijk secretaris.

Beroep

“De student kan beroep aantekenen tegen de beslissing van de examencommissie bij het College van Beroep voor de Examens binnen zes weken na bekendmaking van de beslissing.”
(zie R&R)

Een student heeft altijd het recht om tegen het besluit van de examencommissie in beroep te gaan. Overigens kan de examiner (docent) géén beroep aantekenen tegen een beslissing van de examencommissie, omdat de wet niet in die mogelijkheid voorziet. De examencommissie kan op haar beurt niet tegen uitspraken van het College van Beroep voor de Examens (COBEX) in hoger beroep gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (AbRvS). Ook deze (hoger) beroepsmogelijkheid bestaat alleen voor studenten.

Wat te doen bij een vermoeden van fraude bij een formatief (deel)tentamen?

In het geval een docent een vermoeden heeft van fraude bij een formatieve toetsing (waar geen summatieve beoordeling aan is gekoppeld), nodigt de docent de student uit voor een gesprek.

- In het geval er volgens de docent geen sprake is van fraude, wordt er verder geen actie ondernomen.
- In het geval dat fraude door de docent is geconstateerd, krijgt de student een waarschuwing.

Wanneer wél melding doen bij de examencommissie bij (een vermoeden van) fraude bij een formatieve toets?

- Indien er na een waarschuwing weer een vermoeden van fraude is bij een formatief (deel)tentamen volgt er een officiële melding bij de examencommissie van een vermoeden van fraude en start vervolgens het proces dat geldt voor fraude bij summatieve (deel)tentamens.
- Een vermoeden van fraude bij **conceptversies van theses en/of papers die een groot deel van het cijfer bepalen (~50% of hoger)** dienen altijd gemeld te worden bij de examencommissie. Hierbij gelden dezelfde procedures als bij vermoedens van fraude bij summatieve (deel)tentamens.